

Ministerstwo Spraw Wojskowych
NACZELNE DOWÓDZTWO WPXX
(SZTAB GENERALNY)

8055 J5
Warszawa,
Pocztą polową 53, dn. 25.VIII. 1921 r.

TAJNE

Oddział II Informacyjny
Ew/W. № 32960 /II.

Do

Adjutantury Generalnej

Przesyła się do wiadomości odpis raportu Nr.6.od
Attaché Wojskowego w Tokio.

1 załącznik:

Za zgodność:

Jankowski m.j.

W.z. Szefa Oddziału II.

/-/ Sikorski m.p.

Podpułkownik.

ADJUTANTURA GENERALNA
NACZELNEGO WODZA
L. 8055 J5
Wpłynęło dn. 30.VIII 1921 roku
Wyszło dn. - 1921 roku
Załączników

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

ATTACHE WOJSKOWY

Tokio, 8-go Czerwca 1921 roku.

PRZY POSELSTWIE POLSKIEM

W TOKIO.

N. 6 .

TAJNE!

SPRAWOZDANIE

O SYTUACJI WOJSKOWO-POLITYCZNEJ NA DALEKIM WSCHODZIE

za miesiąc Maj 1921r.

RESPUBLIKA DALEKIEGO WSCHODU.

Miesiąc ubiegły przyniósł bardzo wielkie zmiany w sytuacji politycznej Republiki Dalekiego Wschodu. Rząd Czyciński stracił resztę sympatji wśród ludności kraju, która wynęczona głodem, rekwizycjami i różnymi prześladowaniami ze strony agentów rządu ze zniecierpliwieniem spogląda w stronę Urgi i Władywostoku i chętnie podtrzyma szykujące się wystąpienie antybolszewików.

Pod wpływem opozycji umiarkowanych socjalistów w Czycińskim "Narodnem Sobranji" znów nastąpiła zmiana gabinetu. Wobec szerzącego się ruchu antyżydowskiego, a możliwie, przewidyując blizki upadek R.D.W. ustąpił ze swego stanowiska prezydent R.D.W. - Krasnoszczekow, który i wyjeżdża do Pekinu z misją dyplomatyczną. Z Pekinu ma on zamiar wyjechać do Ameryki.

Na swoim stanowisku Prezesa Rady Ministrów pozostał Nikiforow, oprócz niego jeszcze kilku bolszewików zatrzymało swoje portfele. Utworzony obecnie w dniu 4 Maja nowy gabinet przedstawia się, jak następuje: Prezes Ministrów, NIKIFOROW, Minister Spraw Wewnętrznych - MATWIEJEW, (z poprzedniego gabinetu, bolszewik), Minister Spraw Wojskowych - BUROW, Minister Handlu - GROSSMAN, (z poprzedniego gabinetu), Minister Zaopatrzenia - PIERETAJEW, Minister Pracy - SZULIKOW,

Minister Rolnictwa - RESSONOW, (poprzednio wiceminister), Minister Sprawiedliwości - BINASIK, Minister Zdrowia - PIETROW, (z poprzedniego gabinetu), Minister szczepów tubylczych - LUKS i Głównodowodzący Wojskami R.D.W. - ŁAPIN.

Gabinet ten, aczkolwiek do niego weszło kilku umiarkowanych socjalistów w gruncie rzeczy nie wiele się różni od poprzedniego i faktycznie cała zmiana wyraża się w innym doborze osób.

Nowy gabinet wydał kilka rozporządzeń do "Gospolitochrany" i do miejscowych "Czeka" o złagodzeniu swej działalności, która wywołała już nawet protesty ze strony "Narodnego Sobranja" we Władywostoku. Były Głównodowodzący wojskami - RICHE, został za szereg nadużyć aresztowany i oddany pod sąd. Jednym słowem rząd Czyciński szykując się na przyjęcie misji amerykańskiej i chińskiej poczynił szereg zarządzeń, które by go w obliczu mających przyjechać gości postawiły w bardziej korzystnym świetle.

W poprzednim raporcie donosiłem już o wysłaniu przez Poselstwo Amerykańskie w Tokio z polecenia rządu Waszyngtońskiego delegacji ~~składowej~~ do Władywostoku i Czyty. Członkowie tej delegacji dr. James ABBOT i pomocnik attaché wojskowego, podpułkownik DAVIS, przybyli 29 Kwietnia do Władywostoku i zaraz na drugi dzień odbyli długą konferencję z wiceministrem spraw zagranicznych i przedstawicielem Czyty we Władywostoku - Kożewnikowem. Konferencja nosiła bardzo ciepły charakter i z obydwuch stron wymienione zostały wyrazy przyjaźni i nadzieja zawiązania bliższych stosunków. Kożewnikow oświadczył, że R.D.W. chętnie udzieli Amerykanom cały szereg koncesji na bardzo dogodnych warunkach i wzamian spodziewa się, że Ameryka podtrzyma rząd Czyciński.

Z Władywostoku delegacja amerykańska wyjechała przez Chabarowsk do Czyty, gdzie w obecnej chwili jeszcze pozostaje. Jako bez-

pośredni wynik tej delegacji uważać należy oddanie obywatelom amerykańskim 5 koncesji, z tych 2 leśne w prowincji Nadmorskiej i duża koncesja pól złotożłonnych na rzece Ałdaj, koło Błagowieszczeńska i 2 w okręgu Zabajkalskim. Bliższe szczegóły i warunki tych koncesji nie są jeszcze znane, wiadomo jest tylko, że jednym z głównych koncesjonerów jest przedstawiciel Amerykańskiego Czerwonego Krzyża we Władywostoku - major LIVELY (z pochodzenia żyd). Rząd Czyciński rozdając szeroką ręką koncesje amerykańskiemu pragnie za wszelką cenę uzyskać poparcie Stanów Zjednoczonych, co jedynie mogłoby go uratować z obecnej krytycznej sytuacji.

Drugim atutem jego jest nawiązanie jak najrychlej stosunków z Chincami. W tym kierunku nie można uważać starań Czyty za nazbyt owocne. Misja Jurina-Dziewałtowskiego wydała masę pieniędzy i jednak owoce jej pracy są dotychczas dość nikłe, z tego też powodu Jurin został odwołany ze swego stanowiska. Miejsce jego ma zająć Krasnoszczekow, oczekiwany jest również przyjazd sowieckiego dyplomaty Karachana.

17-go Maja do Czyty przybyła nadzwyczajna misja chińska w składzie delegata Min.Spr.Zagr. SZAN-GUN-SIUJ ~~xxxxxxx~~ oraz trzech attachés, Cha-daki-i, God-cen-szu i Laj-Czao-ciun. Jak delegacji amerykańskiej, tak również i misji chińskiej rząd Czyciński urządził owacyjne spotkanie. Zachowanie misji jest dotychczas bardzo ostrożne i ogranicza się narazie do zaznajomienia z panującymi warunkami oraz ~~xxx~~ do pertraktacji w sprawie pomocy chińczykom, którzy parę miesięcy temu uciekając z Urgi, schronili się na terytorjum R.D.W.

Pomimo nawiązania tych pierwszych, a tak długo wyczekiwanych, stosunków dyplomatycznych, pozycja rządu Czycińskiego staje się coraz bardziej chwiejna. Ze strony Mongolji i z prowincji Nadmorskiej

nasuwają się czarne chmury i wybuch wielkiej burzy, która znów wstrząśnie i zakłóci spokój na Dalekim Wschodzie, staje się coraz bardziej nieuniknionym.

Po buncie, który miał miejsce w I-ej dywizji, nastąpił bunt w 2-ej dywizji, która zluzowała I-szą w rajonie Daurji. Bardzo wielu oficerów i żołnierzy z 2-ej dywizji przeszło na stronę Ungerna, wielu rozbiegło się, reszta została odciągnięta do Czyty.

Jedyną dość pewną jeszcze jednostką bojową pozostaje 3-ia Amurska dywizja, która pierwotnie miała zmienić I-szą, lecz potem jako jedyna pewna, zatrzymana została dla obrony Czyty.

Nie licząc bardzo na oparcie w swych własnych wojskach, rząd Czyciński pokłada ostatnią nadzieję na przybyciu posiłków z Rosji Sowieckiej.

Według posiadanych wiadomości w drodze do Zabajkajla są dwie dywizje sowieckie, 2-ga i 3-ia. Część 2-ej dywizji już przybyła z Omska z 4 pociągami pancernymi i wysłana została drogą wodną po rzece Selendze na południe, gdzie ma się połączyć z oddziałem Margolina. Według wiadomości z Czyty na stację Mysową około 10-go Maja przybył również kawaleryjski internacjonalny pułk, składający się z węgry pod dowództwem niemieckiego oficera Bluchera. Pułk ten ma być wysłany również przeciwko Ungernowi.

Tymczasem bunty wśród wojsk R.D.W. nie ustają. W połowie Maja miał miejsce bunt wśród garnizonu Chabarowskiego, uśmierzony przy pomocy oddziałów koreańskich.

Nie dowierzając swym wojskom, władze wojskowe energicznie zajęły się powiększaniem oddziałów koreańskich i chińskich, w tym celu na stanowisko pomocnika inspektora formowań "narrewarnji" назначony został znany chińczyk-komunista SAN-FU, od dłuższego czasu mieszkający w Rosji i który w 1929r. ukończył czerwoną

akademję sztabu generalnego.

Wśród gorączkowych przygotowań wojennych upłynęły dwie pierwsze dekady maja. Z obydwu stron były tylko działania partji wywiadowczych i drobne starcia ze zmiennem szczęściem nie mające strategicznego znaczenia. Ponieważ większość wojsk R.D.W. jest skoncentrowana w rajonie Czyty, gdzie im łatwiej uzyskać pomoc i oparcie na posiłkach sowieckich, ten teatr działań wojennych uzyskuje przeważające znaczenie. Rajon Błagowieszczeńska i Chabarowska wobec złego stanu kolei Amurskiej, mogącej przy najlepszych warunkach przepuszczać w dzień tylko dwie pary pociągów i wskutek szerzących się powstań miejscowej ludności i niepewności garnizonów, staje się drugorzędnym i odegra tylko rolę chwilowego hamulca przeciwko ofensywie sił antybolszewickich. Rajon zaś Władywostocki, nie posiadający wcale wojsk oprócz kilkuset ludzi źle uzbrojonej milicji, przy obecności w tym rajonie przeszło 20000 kappelowców i siemionowców musi być uważany zgóry za stracony i o stawianiu tam chociażby najmniejszego oporu nie może być nawet mowy.

Na powyższej zasadzie, gdy tylko wyraźniejsze przejawy zbliżającego się wystąpienia "białych" stały się wiadome, zaczęła się odciąganie oddziałów zasłonowych, znajdujących się w rajonie Spasska i jeziora Chanka, dalej na północ ku Imanowi.

23-go Maja stało się wiadomem, że kappelowcy zajęli Nikolsk-Ussuryjski. Miejscowa milicja bez jednego wystrzału złożyła broń i poddała się. 25-go Maja został zajęty Spassk. Silne oddziały kappelowców i siemionowców wyruszyły w stronę Władywostoku, którego los rostrzygnął się w dwa dni później. Przewrót odbył się prawie bez krwi przelewu, gdyż tylko w kilku miejscach oddziały "narodnej ochra-ny" stawiały krótki i nieznaczny opór. Rząd Antonowa został aresztowany, część członków jego oddała się pod opiekę sztabu japońskiego.

lub też schroniła się na stojący w porcie krążownik amerykański.

Na miejsce upadłego rządu utworzył się nowy rząd anty-bolszewicki z Merkułowem na czele. Głównodowodzącym wojskamiznaczony został kappelowski generał Wierzbicki. Natychmiast po przewrocie wysłane zostały wojska w kierunku Imanu. Ostatnie niesprawdzone jeszcze wiadomości już donoszą o zajęciu Imanu, przyczem wojska ~~nie~~ czerwone po krótkiej walce poddały się. Otrzymane są również wiadomości, że w Chabarowsku wybuchła nowa rewolta wśród miejscowego garnizonu; oddział korejski który miał rozkaz stłumić powstanie został jakoby rozбитo. Są też wiadomości o szeregu powstań i buntów w okręgu Amurskim.

Jednocześnie z wystąpieniem we Władywostoku przeszedł do ofensywy Ungern, ~~który~~ jednocześnie w dwóch kierunkach: na Wierchniendińsk ze strony Majmaczengu i Kiachty i na Czytę ze strony ze strony Daurja - Borzia. W tym ostatnim kierunku zajęta została Daurja i szereg drobnych stacji do Darasunu. Wojska R.D.W. częściowo przechodzą na jego stronę lub też pośpiesznie cofają się w kierunku Czyty. O rezultatach walk w kierunku Wierchniendińska wiadomości dotychczas niema.

Obecnie jest zupełnie jasnym, że dni R.D.W. dobiegają końca. Nawet jeżeli ofensywa Ungerna zakończy się niefortunnie, dla R.D.W. nie pozostaje innego wyjścia, jak połączyć się znów z Rosją Sowiecką, tembardziej, że motywy, które zmusiły do utworzenia tego nowotworu, obecnie upadły. Jest jednak bardziej prawdopodobnym, że nie tylko losy R.D.W., lecz i całej Syberji ulegną wkrótce radykalnej zmianie, gdyż tam szczególnie bolszewizm stracił swą popularność wśród ludności, która w szeregu nieprzerwanym powstań protestuje przeciwko narzuconemu im siłą ustrojowi.

B I A L I I S I E M I O N O W .

Siedząc w Port-Arturze, Siemionow zakańczając ostatnie przygotowania do wystąpienia znów na arenę polityczną. Zgromadziwszy szereg uchwał najrozmaitszych grup i zebrań politycznych i po dojściu do jakiego takiego porozumienia z opozycyjnie nastrojonymi Kappelowcami, po szeregu narad z władzami japońskimi, Siemionow określił ostatecznie termin wystąpienia na koniec maja. Już w pierwszych dniach maja plany jego były tak dalece i szeroko znane, że w Charbinie określano nawet dokładnie dzień wystąpienia. Wśród żydów w Charbinie i Władywostoku wszczęła się panika i wielu z nich zaczęło się pośpiesznie wynosić do Tsintao, Szanghaju i Czańczunia.

Wystąpienie zaczęło się od Nikolska-Ussuryjskiego, który bez krwi przelewu został zajęty 23 maja; następnie zajęty został Spassk, a 27 maja dokonany został przewrót we Władywostoku, również prawie bez krwi przelewu. Utworzył się nowy tymczasowy rząd z łona organizacji niesocjalistycznych, o których zjeździe we Władywostoku w miesiącu marcu poprzednio już donosiłem. Do składu nowego rządu weszły następujące osoby: S.D.Merkułow, jako prezes i I.I.Jeremiejew, były burmistrz Chabarowska; E.M.Anderson, przemysłowiec; A.J.Makarewicz; I.D.Merkułow, publicysta, brat prezesa, w charakterze członków.

Aczkolwiek wystąpienie było całkowicie przygotowane przez Siemionowa, to jednak bieg wypadków złożył się tak niepomyślnie dla niego, że faktycznie nie jego stronnicy, lecz Kappelowcy, ^{zabrali władzę w swoje ręce.} Władza wojskowa oddana została generałowi Wierzbickiemu i znów większość tych Kappelowców, którzy poprzednio uznawali władzę Siemionowa, odsunęła się od niego. Wiernymi Siemionowowi pozostali się nadal tylko kozacy i t.z. "Gródekowcy". Po przewrocie napłynęli oni tłumnie do Władywostoku i, być może, nie omieszkali by wyrwać władzę z rąk nowego rządu.

gdyby nie postawa władz japońskich, które kategorycznie oświadczyły, że do żadnych ~~występów~~ wystąpień zbrojnych i zakłóceń spokoju nie dopuszczą. Zaraz po przewrocie w mieście zaczęły kursować odezwy, wzywające do gromienia żydów, co wśród tych ostatnich wywołało szaloną panikę. Niezwłocznie też zaapelowali oni do korpusu konsularnego i władz japońskich i uspokoili się dopiero, gdy otrzymali solenne oświadczenia, że żadne wystąpienia anty-żydowskie dopuszczone nie będą. Członkowie starego rządu, w tej liczbie sam Antonow schronili się pod opiekę sztabu japońskiego i mają być odesłani do Czyty.

Nęstrój w mieście przeciwko Siemionowowi, będąc podsycany szczególnie przez żydów wzrósł tak dalece, że gdy w parę dni po przewrocie na zafrachtowanym parowcu przybył ^{on} z Portu-Artura, nowy rząd zabronił mu wylądować. Odbyła się w tej sprawie również konferencja ciała konsularnego pod przewodnictwem konsula japońskiego, jako senjora, która jednogłośnie oświadczyła się przeciwko wpuszczeniu do Władywostoku Siemionowa. Dotychczas jeszcze sprawa ta nie została rozstrzygnięta i pertraktacje odbywają się nadal.

Prawdopodobnie skończy się na tem, że pozwolą mu przejechać przez Władywostok do Nikolska lub do innego punktu na ziemiach kozackich, gdyż do tego jako pochodny ataman kozaków ma on bezsprzecznie prawo. Na tym punkcie widzenia stoją również władze wojskowe japońskie. Rola jego ograniczy się zatem tylko do władzy wojskowej nad kozakami, gdyż wątpliwem jest, aby obecnie generał Wierzbicki zrzekł się ~~przyjętego~~ powierzonego mu stanowiska. O ile więc nie wystąpi na scenę ktoś nowy i cieszący się dostatecznym autorytetem, aby pogodzić powaśnione partje i zjednoczyć ich działalność, to być może znów zaczęta działalność pójdzie na marne. Taką jednostką mógłby

być generał Wrangel i zdaje się, że tak Merkułow, jak i Siemionow już rozpoczęli kroki wstępne celem wyjaśnienia, czy sprowadzenie na Daleki Wschód Wrangla i jego armji jest możliwe do przeprowadzenia.

W kierunku Imanu zostały wysłane oddziały kozackie, celem zajęcia tego miasta i połączenia się ze stanicami kozackimi w tym rajonie. Według niepotwierdzonych jeszcze wiadomości Iman został już zajęty.

Okoliczności całkowicie sprzyjają rozszerzeniu się ruchu anty-bolszewickiego, jeżeli tylko właśnie wewnętrzne go nie zatamują. O dalszych losach zadecyduje jakie powodzenie będzie miała akcja Ungerna przeciwko Czycie. Dotychczasowa ofenzywa, mająca na celu oskrzydlenie Czyty z obydwuch stron zapowiada się pomyślnie, jednak przewidzieć dalszy jej przebieg jest jeszcze niemożliwym. W razie powodzenia Ungern ma zamiar opanować i kolej Wschodnio-Chińską, będzie to jednak zależać wyłącznie od tej pozycji, jaką w takim wypadku zajęliby japończycy.

Program rządu Merkułowa jest bardzo demokratyczny, przede wszystkim zamierza on oprzeć się odrazu na przedstawicielstwo narodowe. Wybory do nowego ~~xx~~ "Sobranja" odbędą się w lipcu. Prawa głosu będą pozbawieni tylko bolszewicy. Sfery japońskie wyraziły gotowość okazania pomocy finansowej nowemu rządowi, oczywiście po otrzymaniu stosownym gwarancji pod postacią koncesji. O uznaniu jednak "de jure" narazie nie może być jednak mowy, dopóki sytuacja dostatecznie się nie wyjaśni i nie ustaną nieporozumienia wewnętrzne.

C H I N Y.

Sytuacja w Chinach staje się coraz bardziej trudna i zawiązana. Z jednej strony kwestja Mongolji, z drugiej oderwanie się od władzy rządu Pekieńskiego Chin Południowych i wreszcie trudności finansowe rządu - oto najbardziej bolące objawy w życiu politycznym Chin. Konferencja w Tsientsinie, która miała za zadanie znaleźć lekarstwa na powyższe objawy, ciągnęła się bardzo długo i widocznych rezultatów nie przyniosła. Wszyscy trzej generałowie: Dżan Dżolin, Tsao-Kun i Wan Dżan więcej myśleli o swych sprawach osobistych, aniżeli o państwowych. Ostatecznie zdecydowane zostało rozdzielenie wpływów władzy na 4 okręgi: 3 prowincje Mandżurskie pod władzą Dżan Dżelina, prowincje położone wzdłuż rzeki Huan-he pod władzą Tsao-Kuna, prowincje na rzece Jance-kiang mają być podporządkowane generałowi Wan-Dżan i wreszcie generał Lu-żun rozszerzy swą władzę na prowincje na rzece Czżoutsian.

Wszyscy generałowie obiecali podtrzymywać nadal rząd centralny przyczem Dżan Dzo-lin przyjął na siebie zadanie walki z Mongolją, zaś generał Wan Dżan ogólne kierownictwo w walce z Południem. W tym celu wydane zostały rozkazy generałom dowodzącym wojskami prowincji Fukien i Kiansi ~~xxx~~ wystąpić przeciw Kantonowi. Doszło już nawet według ostatnich wiadomości do walki między wojskami tych prowincji i armją Dun Yatsena, lecz ~~wynikiem~~ rezultat walk nie jest jeszcze wiadomy. Co się tyczy ekspedycji przeciw Mongolji, to przygotowania do niej robione są w tak powolnem tempie, że wywołują wrażenie, że Dżan Dzo-lin umyślnie działa na zwłokę, nie chcąc wyraźnie oświadczyć się przeciw. Jest mała nadzieja, aby ekspedycja wyruszyła z Kałganu przed zimą, zaś nadejście mrozów samo przez się uniemożliwi wyprawę.

Po za jawnymi postulatami, nad którymi obradowano na konferencji w Tsientsinie, miał Dżan Dzo-lin drugi cel ukryty, a mianowicie zbadanie gruntu czy i na ile mógł by liczyć na poparcie pozostałych tuczunów w jego dążeniu do władzy prezydenckiej. W tym wypadku spotkał się on jednak z tak silną opozycją, że był zmuszony projektu swego zaniechać. W każdym razie to podpokonywanie się pod rząd oraz niepomierne żądania w szeregu różnych spraw wewnętrznych spowodowały upadek gabinetu Czin'a. Ponieważ po upadku partji Ań-fu nie okazało się dostatecznie silnej grupy zdolnej wytworzyć rząd, oraz na prośby pozostałych tuczunów organizację nowego gabinetu podjął na siebie znów Czin. Nowy gabinet utworzony 13 Maja przedstawia się jak następuje:

Czin Jun-pę, premier;

Cze Szi-tan, minister komunikacji;

Li Szi-wej, minister skarbu;

Li Szi-wej Czi Jueh-czan, minister spraw wewnętrznych;

Admirał Li Ting-hsin, minister marynarki;

Generał Cai Cze-siun, minister spraw wojskowych;

Pozostali ministrowie zatrzymali swoje portfele.

W celu rozwiązania nader trudnego położenia finansowego rządu zostało zdecydowane przyjąć propozycję firm japońskich, ofiarujących pożyczkę w sumie 30 milionów dolarów chińskich pod zastaw kolei Girin - Huining. Przeciw tej decyzji usilnie protestuje związek studentów chińskich, którzy wystosowali protest w tej sprawie do Poselstwa Japońskiego w Pekinie, grożąc, że jeżeli Japonja swej propozycji nie cofnie, rozpoczną oni znów silną propagandę anty-japońską.

Jednak w braku drugich źródeł tranzakcja ta będzie zapewne dokonana. W ten sposób Japonja uzyska jeszcze jeden mocny punkt oparcia w Mandżurji.

J A P O N J A .

16-go maja w Tokio odbyła się konferencja ministerjalna, w której przyjęli udział także dowodzący wojskami we Władystoku, Korei, Kwantungu i Tsintao, generałowie Taczibana, Kawaaj, Ooba i Juhi. Ponieważ rzeczywiste rezultaty konferencji trzymane są w ścisłej tajemnicy, można tylko wyciągnąć przypuszczalne wnioski.

Przedmiotem obrad była polityka kolonialna Japonji. Oficjalnym rezultatem konferencji było ogłoszenie o decyzji rządu wycofać swe wojska z prowincji Nadmorskiej. W kwestji Korei zostało zdecydowane wobec uspokojenia się kraju złagodzić system rządzenia oraz przygotowywać stopniowo ludność koreańską do przyjęcia w odpowiednim czasie udziału w samorządzie miejscowym. W kwestji Szantungu ma być przyspieszone oddanie w ręce władz chińskich linii kolejowej Tsinanfu - Tsintao. Jest dość wątpliwem, ^{CZY} ~~wzika~~ te ogłoszone wyniki stanowią rzeczywiście program nowej polityki kolonialnej Japonji. Co się tyczy wycofania wojsk z Władystoku, to należy to uważać za najzwyklejszy bluff polityczny, gdyż właśnie teraz, gdy wystąpienie anty-bolszewików jest zapewnionem, raczej może mieć miejsce powiększenie korpusu ekspedycyjnego, lecz nie ewakuacja. Najwidoczniej przeto celem właściwym konferencji miało być zamydlenie oczu Amerykanom, którzy z wielką niechęcią patrzą na wszelkie przejawy japońskiego imperjalizmu.

Zajścia we Władystoku w d. 27 maja dowiodły tego najlepiej. Jak już donosiłem poprzednio wpływy partji wojskowej w Japonji wzrosły znacznie, obecnie nawet premier Hara zmienił swój punkt widzenia na politykę w Syberji i tylko Minister Spraw Zagranicznych Uczida jest nadal za zakończenie interwencji.

Generał Tanaka, Minister Spraw Wojskowych, którego linja poli-

tyczna nie zawsze schodziła się z linią sztabu generalnego, ustępuje; na jego miejsce ma byćznaczony generał-porucznik Jamanasi, dotychczasowy wice-minister. Jamanasi odznacza się większą sprężystością i energją, i jest w zupełnej harmonji z szefem sztabu generalnego.

W kwestji Japu pozycja Japonji jest wciąż ta sama; panuje przekonanie, że w Radzie Ambasadorów sprawa ta będzie rostrzygnięta w pomyślny dla Japonji sposób.

Podróż następcy tronu przykuwa nadal uwagę i wielkie nadzieje są na nią pokładane, przedewszystkiem, że pomoże ona do usunięcia dotychczasowej nieufności do polityki japońskiej, którą zde-mokratyzowana Europa uważała dotychczas za zanadto imperjalistyczną i agresywną. Oprócz tego, wobec ciągłych nieporozumień z Ameryką, wzmocnienie sojuszu z Anglią uważane jest tu za nader esencjonalne.

Aleksandrowicz

Pułkownik

P.d.Sztabu Gener.